

Į Kauną iš Sibiro sugrįžęs tremtinys vėl tapo tremtiniu

"Laikinoji sostinė", 2007-10-04 18:55

Įsivėlė į painią istoriją

1949 metais iš Kauno kartu su tėvais buvo ištremtas penkiametis berniukas Kazimieras Naudžiūnas.

Praėjus beveik penkiasdešimt aštuoneriems metams, Magadane gyvenantis Rusijos pilietis, pensininkas Kazimir Naudžiūnas gavo iš Kauno savivaldybės ilgai lauktą paklausimą: ar norite grįžti į Lietuvą?

K.Naudžiūnas atsakė „Taip“. Ir, kaip netrukus paaiškėjo, įsivėlė į labai painią istoriją.

Jis jau ketvirtą mėnesį glaudžiasi pas savo brolių Vilijampolėje, o iš Magadano nuolat skambinanti žmona Liudmila su vis didėjančiu nerimu jo klausia: kas atsitiko?

Patvirtinimas – telefonu

Šių metų kovo mėnesį Magadane gyvenantis K.Naudžiūnas iš Kauno miesto savivaldybės Aprūpinimo būstu skyriaus gavo paklausimą – anketą, kurioje pabrėžiama: jei iki gegužės 1 dienos savivaldybė nesulauks atsakymo, patvirtinančio, kad jis su šeima planuoja grįžti į Lietuvą, bus išbrauktas iš pageidaujančių gauti Kaune būstą sąrašo.

Anketoje taip pat prašoma raštu informuoti, kada K.Naudžiūnas galėtų atvykti sudaryti sutartį dėl gyvenamųjų patalpų.

Magadane gyvenantis pensininkas sakė, kad apie planus atvykti pranešė ne tik raštu, bet ir telefonu – paskambino Aprūpinimo būstu skyriaus vyriausiajam specialistui Juozui Černiauskui.

„Susisiekęs J.Černiausku sužinojau, kad mano raštas su teigiamu atsakymu yra gautas ir užregistruotas. Prieš atvykdamas į Kauną J.Černiausko telefonu dar kartą pasiteiravau, ar man atvykti ir kada. Patarė atvykti liepos pradžioje“, – sakė K.Naudžiūnas.

Kabinete – netikėtumas

Praėjusio birželio 28 dieną K.Naudžiūnas pravėrė J.Černiausko kabineto duris. Čia tremtinio laukė nemalonus netikėtumas.

Anot K.Naudžiūno, buvo pasakyta, kad buto nėra ir neaišku, kada bus. Tremtinys suprato, kad jam siūloma grįžti atgal į Magadaną.

Apie tremtinio padėtį Kaune sužinojusi savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Jūratė Matekonienė teigė, kad valdininkai privalo rasti būdą padėti į bėdą patekusiam žmogui.

„Ši istorija atrodo neskaidri. Jei žmogus ryžosi važiuoti 12 tūkstančių kilometrų, be abejonės, jam buvo duoti kažkokie pažadai. O dabar jam parodomos durys. Vaizdžiai kalbant, vieną kartą ištrėmė Stalinas, kitą – Kauno valdžia“, – kalbėjo J.Matekonienė.

Padėtį ypač sukomplikavo tai, kad J.Černiauskas savivaldybėje jau nebedirba. Savivaldybėje nebedirba ir K.Naudžiūnui nusiųstą anketą – paklausimą pasirašęs buvęs tiesioginis J.Černiausko viršininkas Šarūnas Mandarvickas, kurio veikla ne kartą yra sukėlusį įtarimų ir tapusi teisėsaugininkų tyrimo objektu.

Tremtiniui pasiryžusi padėti J.Matekonienė stebėjosi, kad K. Naudžiūnas Kaune gali tikėtis tik vieno kambario buto.

„Pagal įstatymą jam priklauso tik vieno kambario butas, nes Naudžiūnų šeimoje nėra jaunesnių nei 18 metų vaikų arba vyresnių, bet šiuo metu besimokančių“, – teigė Būsto nuomos poskyrio vedėjas Jonas Lukošius.

Jis atsisakė komentuoti, dėl kokių priežasčių K.Naudžiūnas Kaune pateko į tokią keblią situaciją.

„Žinau, kad tuo metu, kai K. Naudžiūnas buvo atvykęs į Kauną, laisvų vieno kambario butų tikrai nebuvo.

Vieno kambario butai visada buvo nemenkas deficitas. Nežinau, ko K.Naudžiūnas galėjo tikėtis“, – svarstė vedėjas.

Tačiau K.Naudžiūnas dar nepraranda vilties. Administracijos direktoriaus pavaduotoja J.Matekonienė mano, kad jis turi galimybę persikelti į dviejų kambarių butą. Tokią galimybę suteikia jo žmonos L.Naudžiūnienės sveikata.

Tikisi pinigų kelionei

Kaune pas brolių Algirdą jau ketvirtą mėnesį besiglaudžiantis K.Naudžiūnas netikėtai susidūrė su nauja problema – neseniai gerokai pabrango kelionė iki Magadano.

„Prieš keturis mėnesius kelionė iki Kauno man kainavo per tūkstantį litų. Tačiau neseniai apsilankęs oro uoste sužinojau, kad dabar kelionė kainuos apie 3 tūkstančius“, – nuogąstavo K. Naudžiūnas.

Kauno savivaldybės Gyvenamojo fondo administravimo skyriui jis yra įteikęs bilietų kopijas ir prašymą kompensuoti kelionės išlaidas, nes, pasak pareiškėjo, kelionė buvo betikslė ir nereikalinga. Tačiau savivaldybė atsisako suteikti kompensaciją.

„Į Lietuvą Jūs atvykote savo valia ir savo noru, todėl kompensuoti kelionės išlaidas (..) nėra teisinio pagrindo“, – teigiama skyriaus vedėjos Kristinos Kuprienės rašte.

Tremtiniui nebereikės kęsti šalčio Magadane

"Laikinoji sostinė", 2007-12-12 08:28, atnaujinta 2018-04-13 18:06

Pasirodo, aukšti Kauno valdininkai pajėgūs priimti sprendimus, kurie paprastam žmogui gali suteikti laimės sparnus ir įkvėpti labai neįprastą jausmą – dėkingumą valdžiai.

Tokį jausmą pajuto iš Magadano (Rusija) į Kauną atvykęs tremtinys Kazimieras Naudžiūnas. Neseniai jis paskambino į Rusijos gilumą žmonai Liudmilai ir pranešė sutuoktinei ilgai lauktą žinią: Kauno valdžia jų šeimai Šilainiuose suteikė dviejų kambarių butą.

Dar visai neseniai K.Naudžiūno nuotaikos buvo priešingos: vyras jautėsi apgautas, pažemintas, patekęs į nepavydėtiną padėtį.

Patarė grįžti atgal

Spalio mėnesio pradžioje „Laikinoji sostinė“ rašė, kad šių metų kovą Magadane gyvenantis K. Naudžiūnas iš Kauno miesto savivaldybės Aprūpinimo būstu skyriaus gavo paklausimą – anketą, kurioje pabrėžiama: jei iki gegužės 1 dienos savivaldybė nesulauks atsakymo, patvirtinančio, kad jis su šeima planuoja sugrįžti į Lietuvą, bus išbrauktas iš pageidaujančių gauti butą sąrašo.

Bet birželio pabaigoje į Kauną atvykusiam tremtiniui buvo pasakyta, kad buto nėra ir neaišku, kada bus.

Tremtinys suprato, kad jam siūloma grįžti atgal į Magadaną.

Padėti daug vargo mačiusiam tremtiniui ėmėsi Kauno savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Jūratė Matekonienė.

„Ši istorija atrodo neskaidri. Jei žmogus ryžosi važiuoti 12 tūkst. kilometrų, be abejonės, jam buvo duoti kažkokie pažadai. O dabar jam parodomos durys. Vaizdžiai kalbant, vieną kartą ištrėmė Stalinas, kitą – Kauno valdžia“, – kalbėjo J.Matekonienė.

Gerokai pabrango kelionė

K.Naudžiūnas Kaune įklimpo kaip į balą.

Vykdamas į gimtąjį miestą, iš kurio buvo ištremtas prieš 58 metus, su sutartimi dėl buto į Magadaną planavo sugrįžti maždaug po mėnesio. Tačiau varstant valdininkų duris praėjo beveik pusmetis. Atrodė, jog teks grįžti tuščiomis.

Netikėtai iškilo dar viena kliūtis.

Kol tremtinys mynė valdininkų slenksčius, gerokai pabrango kelionės traukiniais ir lėktuvais. Birželio mėnesį kelionė iš Magadano į Kauną pensininkui kainavo per tūkstantį litų, o spalį ji jau buvo pabrangusi tris kartus.

Tremtinys kreipėsi į savivaldybę prašydamas kompensuoti kelionės išlaidas. Pareiškime jis pabrėžė, kad kelionė buvo betikslė ir nereikalinga.

Tačiau kompensacija nebuvo suteikta. „Į Lietuvą Jūs atvykote savo valia ir savo noru, todėl kompensuoti kelionės išlaidas nėra teisinio pagrindo“, – teigiama savivaldybės Gyvenamojo fondo administravimo skyriaus rašte.

Siūlė menką kompensaciją

Pasak J.Matekonienės, išnarplioti tremtinį iš spąstų, į kuriuos jis pateko Kaune, buvo ypač sunku.

Svarbiausia kliūtis, kad savivaldybėje nebedirba paklausimą dėl buto K.Naudžiūnui nusiuntęs Aprūpinimo būstu skyriaus vyriausiasis specialistas Juozas Černiauskas ir tiesioginis jo viršininkas Šarūnas Mandravickas, kurio veikla ne kartą yra sukėlusį įtarimų ir tapusi teisėsaugininkų tyrimo objektu.

Galimybės N.Naudžiūnui gauti butą skeptiškai vertino Būsto nuomos poskyrio vedėjas Jonas Lukošius. Ji pabrėžė, kad K.Naudžiūno šeimoje nėra jaunesnių nei 18 metų vaikų, todėl tokiai šeimai priklauso tik vieno kambario butas, o tokių butų Kaune šiuo metų ypač trūksta.

Magadane gyvenančio K.Naudžiūno sūnaus Justo šeimoje auga trys dukros. K.Naudžiūnas jaudinosi, kad jei ir gaus gyvenamąjį plotą, tai į vieno kambario butą neturės galimybės pasikviesti paviešėti savo anūkių.

„Visą gyvenimą pradirbusią tremtinio šeimą apgyvendinti vieno kambario bute būtų apgailėtina kompensacija. Manau, ši šeima gali pretenduoti į patogesnę butą, nes K.Naudžiūno žmona serga sunkia liga“, – pastebėjo savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja.

Iš džiaugsmo sutriko

Neseniai K. Naudžiūnui buvo įteiktas leidimas apsigyventi puikiai suremontuotame dviejų kambarių bute Šilainiuose.

„Iš pradžių ketinome šiam momentui suteikti šiek tiek iškilmingumo. Galvojome, kad sutartį dėl buto galėtų įteikti meras, kuris parėmė, bandant apginti tremtinio teises. Bet pamačiusi, kad žmogus sutartį dėl buto laiko abiem rankomis ir tikrai jaučiasi labai laimingas, nebenorėjau jo trukdyti iškilmingomis procedūromis“, – „Laikinajai sostinei“ pasakojo J.Matekonienė.

Svarbias pareigas einanti valdininkė sakė, kad padėjusi tremtiniui pasijuto kaip skautė.

Pakiliai jautėsi ir K.Naudžiūnas. „Visą tą pusmetį, kol vyko sumaištis dėl buto, gyvenau Vilijampolėje pas brolių. Jis sakydavo, kad iš valdininkų tikėtis ko nors gero – beprasmiška. Džiaugiuosi, kad jo prognozės nepasitvirtino“, – sakė K.Naudžiūnas.

Jis pasakojo, kad dar šiais metais sukraus į jūrų konteinerį visus šeimos daiktus Magadane ir persiūs į Kauną. O paskui juos atvažiuos ir pats su žmona Liudmila.